

видання. Для підготовки ЕІ переглядається й обробляється близько 30 назв газет та 80 назв журналів, отримуваних бібліотекою. Щоб видати тільки один випуск ЕІ, протягом тижня переглядається та обробляється 40 журналів і від 60 до 100 газет.

ЕІ складається з трьох частин. Перша - це інформація про закони України, постанови Верховної Ради та уряду держави, укази Президента, постанови, накази, розпорядження, листи міністерств і відомств України, що надруковані в періодичних виданнях протягом тижня та можуть бути необхідними фахівцям галузі. Друга частина - відомості про законодавчі, директивні, нормативні акти Росії та інших країн СНД. Третя частина - описи публікацій теоретичного і практичного призначення, що стосуються будівельної галузі. Це, в основному, загальні питання архітектури, містобудування, охорони навколишнього природного середовища, перелові методи конструювання, аспекти ціноутворення, охорони пам'яток культури й архітектури, реставрації та реконструкції, оцінки нерухомості.

Матеріали першої та другої частин подаються в хронологічній послідовності, третьої - за алфавітом назв. Один випуск ЕІ містить у середньому 20-25 од. опису.

Для отримання ЕІ організаціями будівельної галузі укладалися договори на платних умовах.

Найстаріше видання нашої бібліотеки - бюлетень «Нові надходження ДНАББ Держкоммістобудування України». Цей щомісячник видається постійно з 1944 р. Сюди входить інформація про книги, брошури, збірники, нормативно-технічну документацію, що надійшли до бібліотеки протягом місяця. Готує і видає бюлетень відділ комплектування та наукової обробки літератури. Матеріал систематизовано за УДК. Нові надходження обробляються на ПЕОМ у програмі «ISIS». Відомості про видання заносяться до банку даних, потім роздруковуються каталожні картки, різні переліки, зокрема й бюлетень, який надсилається у підвідомчі Держкоммістобудуванню організації.

Кілька років тому ДНАББ запровадила таку форму інформаційної роботи й пропагування фонду, як співпраця з провідними галузевими періодичними виданнями. З 1993 р. в журналі «Будівництво України» було започатковано рубрику «На книжкових полицях Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки Держкоммістобудування».

У 1996 р. в «Інформаційному бюлетені Держкоммістобудування України» відкрито рубрику «Книжковий світ у Гостинному дворі», яку веде наша бібліотека.

У тому ж році було укладено договір про співробітництво з журналом «АСС: Architecture, City, Construction», в тематичних випусках якого публікується рейтинг найпопулярніших у читачів бібліотеки книг з різної тематики та інформується про деякі новинки літератури з фондів.

З 1995 р. ДНАББ започаткувала видання ґрунтовних бібліографічних покажчиків галузевої та краєзнавчої тематики. Вийшли з друку:

1. Історія Академії архітектури України (1944-1963 рр.): Бібліографічний покажчик; Укл. О.Б.Шинкаренко; Держкоммістобудування України. ДНАББ. - К., 1995. - 16 с.

До 50-річчя Академії архітектури України.

2. Бароко в архітектурі України: Бібліографічний покажчик / Укл. Т.Ф.Лисенко; Держкоммістобудування України. ДНАББ. - К., 1995 - 32 с.

Зважаючи на універсальність фонду бібліотеки, її рідкісні й старовинні видання з архітектури, будівництва, історії, багатьох видів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, ми не змогли стояти осторонь відродження інтересу до найцікавішого явища в культурі нашого народу - архітектури в стилі бароко.

Фахівці бібліотеки підготували видання бібліографічних матеріалів про видатних діячів архітектури та будівництва України. У 1996 р. вийшли два перших покажчики з серії «Видатні українські будівельники»:

1. Видатний український будівельник - Михайло Сергійович Будніков (1904-1966 рр.): Бібліографічний покажчик / Укл. О.Б.Шинкаренко; Держкоммістобудування України. ДНАББ. - К., 1996. - 17 с.

2. Видатний український будівельник - Михайло Михайлович Жербін: Бібліографічний покажчик / Укл. О.Б.Шинкаренко / Держкоммістобудування України. ДНАББ. - К., 1996. - 30 с.

Заслуги М.Буднікова у розвитку будівельної галузі такі великі, що Академія будівництва України запровадила з 25 травня 1995 р. прізвище його імені.

Першим її лауреатом став видатний учений, інженер-будівельник М.Жербін, життю та творчій діяльності якого присвячено другий покажчик.

З метою надання фахівцям інформації про видання, випущені протягом 1995-1996 рр. і які можуть бути реалізовані зацікавленим організаціям та індивідуальним споживачам інформації, та про послуги, що надаються бібліотекою в 1997 р., було підготовлено й випущено «Видання та послуги для організацій та індивідуальних споживачів інформації на 1997 рік», яке можна віднести до одного з прикладів рекламної літератури.

Розпочато роботу над підготовкою «Алфавітно-предметного покажчика нормативно-технічних документів з будівництва, що діють в Україні та наявні у фондах ДНАББ». Вірогідність інформації базуватиметься на переліку, який видає Укрархбудінформ.

Наталія Беляченко

Специфіка формування фондів ДНАББ

Бібліотека формує масив літератури з питань архітектури, будівництва та суміжних галузей. Від початку її створення комплектувався унікальний спеціалізований фонд, який і досі є єдиним найбагатшим в Україні книжковим фондом з проблем галузі. Це не лише книжки, брошури, періодичні видання різними мовами світу, а й нормативно-технічна документація (НТД), ілюстрації, гравюри, дисертації, колекції альбомів, листівки, плани.

Раніше комплектування здійснювалося через бібліотеки, мережу книгарень, зокрема букіністичних, та різних видавництв. Бібліотека користувалася валютним лімітом для передплати зарубіжної періодичної та монографічної літератури. З 1957 р. до сьогодні ми отримуємо обов'язковий платний примірник профільних видань, який одержуємо з Центрального колектора наукових бібліотек (Москва). Багато книжок подаровано читачами та фахівцями (в минулому році 12, 5% від загальної кількості того, що надійшло в бібліотеку).

Але останнім часом важко забезпечити повне оперативне комплектування фонду, що спричинено відсутністю централізованого комплектування (діючі колектори не можуть бути головними посередниками між бібліотеками та видавцями); браком законодавчих актів України про обов'язковий примірник; скороченням видання науково-технічної літератури, обмеженістю тиражів або виданням під замовлення, що не надходять до книготорговельної мережі; відсутністю оперативної інформації про видання відомчої наукової продукції різними науково-дослідними установами; дорожнечою книжкової та періодичної продукції; значним скороченням фінансування бібліотеки. Відсоток літератури, що надійшов від Київського бібколектора, неістотний і в 1996 р. становив усього 1%.

Через усе це непомірно зросли матеріальні та фізичні витрати на придбання нової літератури. Намагаючися вистояти в цій складній ситуації, бібліотека налагоджує зв'язки безпосередньо з видавцями, видавництвами та видавничими організаціями. Значне місце в книжковому фонді займає продукція таких видавництв, як «Укрархбудінформ», «Держстандарт», «Будівельник», «Техніка», «Наукова думка», «Мистецтво» тощо.

Нині зросли потреби читачів у діючій в Україні НТД. Тому частка використання її фонду дуже висока. Відділ комплектування тісно співпрацює з відомчими інститутами архітектурно-будівельної галузі та з установами, підпорядкованими Держкоммістобудуванню - головними розробниками НТД.

Комплектування літературою з близького та далекого зарубіжжя здійснюємо через різні книготорговельні фірми (приблизно 20). Так, «Інфосервіс» забезпечувала бібліотеку галузевою літературою російських видавництв. Завдяки «Техкомплекту» (Київ) ми отримуємо зарубіжну монографічну літературу. Передплачено деякі зарубіжні галузеві періодичні видання (надходження в ДНАББ літератури іноземними мовами в 1996 р. збільшилося порівняно з 1995 удвічі).

Значне місце в комплектуванні фонду займає книгообмін. Укладені угоди з ЦНТБ з будівництва та архітектури (Росія), Міністерством архітектури й будівництва (Білорусь), університетом «Львівська Політехніка», Національною парламентською бібліотекою України тощо.

Зінаїда Крупська

Рідкісна книга та особливості роботи з нею в ДНАББ

Фонд рідкісної книги і краєзнавства нашої бібліотеки налічує близько 11,5 тис. примірників. Він включає колекцію стародруків XVI-XVIII ст., рідкісні видання, раритети з питань історії та теорії будівництва, архітектури, мистецтва, історії України. Серед них праці А. Палладіо, С. Серліо, В. Вазарі, В. Скамоцці, І. Б. Віньоли, В. Зуєва, Вітрувія, І. Лема, Є. Болховітінова, М. Бантіша-Каменського, В. Аскочевського, В. Ляскоронського, П. Лашкарьова, А. Линчевського, М. Теодоровича, Ф. Тітова, Ф. Лебединцева, О. Новаківського, В. Січинського, Г. Лукомського, В. Щербаківського та багатьох інших.

У фонді відділу представлені видання з питань архітектури країн Далекого й Близького Сходу, Франції, Англії, Італії, Росії, країн Прибалтики та ін. Книжко-

вий фонд розкриває надбання декоративно-вжиткового мистецтва, малярства, скульптури, графіки, фортифікації, інтер'єру, геральдики тощо.

Значну частину фонду становлять ілюстрації, гравюри (зокрема Піранезі). Майже половина - видання з архітектури Києва та населених пунктів України. Це книги, листівки, плани (серед них найдавніший план Києва Афанасія Кальнофойського до Тератургими 1638 р.), тематичні альбоми по архітектурних пам'ятниках Києва та інших міст України, путівники по Києву таких відомих авторів, як С. Богуславський, В. Бублик, Ф. Ернст, І. Ящевський, довідкові та адресні книги Києва за 1912, 1914 рр., довідкові книги «Весь Київ» на 1926, 1927 рр., а також відомі видання друкарні С. Кульженка й «Альбомы видов Киева и его окрестностей», які сьогодні вже стали раритетами.

Велику цінність для наукових досліджень фахівців мають видання: Є. Болховітінов «Описание Киевского Софийского собора и Киевской иерархии» (К., 1825), И. Фундуклей «Обозрение Киева в отношении к древностям» (К., 1847), Н. Закревский «Описание Киева» (М., 1868), Д. Багалий «История города Харькова за 250 лет его существования» (Х., 1905-1912), В. Гульдман «Памятники старины в Подолни» (Кам'янець-Подільський, 1901), Л. Похилевич «Сказание о населенных местностях Киевской губернии» (К., 1864), «Картины церковной жизни Черниговской епархии из IX-вековой ее истории» (К., 1911), М. Захарченко «Киев теперь и прежде» (К., 1888), «Słownik geograficzny królestwa Polskiego» (Warszawa, 1880-1902). З періодичних видань кінця XIX - поч. XX ст. виділимо такі, як «Зодчий», «Строитель», «Столица и усадьба», «Вестник изящных искусств», «Нива», «Старые годы», «Стара Україна», «Наше минуле», «Нові шляхи» тощо.

У фонді зібрані і видаються для користування читачам майже 200 дисертацій, підготовлені на матеріалах нашої бібліотеки її читачами в 1945-1962 рр.

У відділі рідкісної книги та краєзнавства зберігаються оригінальні роботи художників-прикладників. Серед них альбом акварелей академіка Ф. Солнцева «Собрание видов Киева и его окрестностей» (1843). У минулому році співробітниками відділу було підготовлено тематичну добірку літератури «Академік Ф. Солнцев», базою якої став цей альбом. Матеріали добірки лягли в основу календаря на 1997 р. «Старий Київ», що був виданий редакцією замовних видань ВКФ «Перлина».

У фонді також зберігаються та використовуються 25 гравюр давнього читача бібліотеки, архітектора Л. Сінькевича, подарованих ним бібліотеці до її 25-річчя, роботи майстринь петриківського розпису В. Клименко, Г. Павленко-Черненко та ін.

Маючи такий унікальний фонд, наш відділ проводить довідково-бібліографічну роботу, виконує успішні бібліографічні довідки архітектурно-краєзнавчого характеру, а також тематичні добірки.

Ведуться також довідково-інформаційні картотеки архітектурно-краєзнавчого напрямку під назвами «Київ» та «Міста і села України». Започатковано картотеку краєзнавчого напрямку «Портрети та відомості про діячів культури». Сюди включається інформація про архітекторів, художників, скульпторів, видатних діячів України, літописців, бібліографів, істориків минулого, гетьманів, князів, меценатів та ін.